

รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาขนาด
เล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู*

THE MODEL OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY IN PRIMARY
SCHOOL IN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE IN NONG
BUA LAMPHU

เชวงศักดิ์ พงกษเทเวศ¹, นัสพงษ์ กลิ่นจำปา², จรียา อนันต์สุวรรณชัย³ และ วรรณภา นันทะแสง⁴
Chawengsak Prueksathewet¹, Natsaphong Klinchampa², Jariya Anansuwanchai³ and Wannapa Nantasang⁴

¹⁻⁴วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

¹⁻⁴Pitchayabundit College, Thailand

Corresponding Author's Email: nuspong.ggg@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยเป็นชุมชนสนับสนุนการแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และ 4. เพื่อศึกษารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประชากรคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 650 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ ได้ตัวอย่างจำนวน 286 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ผู้พิจารณาความตรง และทดลองใช้เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่า ความเชื่อมั่นแบบครอนบาค 0.895 เคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสถิติ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบขั้นตอน

* Received 7 March 2024; Revised 15 March 2024; Accepted 22 April 2024

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า ส่วนมากเป็นครูกิตเป็นร้อยละ 84.20 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.70 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.50 ราชการระหว่าง 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.40 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 71.40 ในโรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู คิดเป็นร้อยละ 85.00 และเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 82.50

2. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู พบว่า มีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.50$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X}=4.59$) และ 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ($\bar{X}=4.51$) และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 องค์ประกอบ คือ 1) การสนับสนุนและเป็นผู้มีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.49$) 2) การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ ($\bar{X}=4.48$) และ 3) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ($\bar{X}=4.43$) ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ 1) ด้านวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X}=4.60$) 2) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=4.58$) และ 3) ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X}=4.52$) และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านบรรยากาศองค์กร ($\bar{X}=4.50$) ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูมีระดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$)

5. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ($r=.695^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ($r=.776^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การศึกษาตัวแปรพยากรณ์หรือตัวแปรทำนายโดยกำหนดให้

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Tc) ผันแปรไปตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Ta) พบว่า การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ (Ta3) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย (Ta5) และ การสนับสนุนและเป็นผู้มีส่วนร่วม (Ta2) สามารถร่วมกันทำนายได้อย่างถูกต้อง หรือมีอำนาจการทำนาย (R^2) = .488 หรือ 48.80% ดังสมการทำนายดังนี้

$$Tc = 1.481 + 287(Ta3) + .219(Ta5) + .175(Ta2)$$

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Tc) ผันแปรไปตามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Tb) พบว่า ด้านวัฒนธรรมองค์กร (Tb3) ด้านบรรยากาศองค์กร (Tb4) และ ด้านครูผู้สอน (Tb1) สามารถร่วมกันทำนายได้อย่างถูกต้อง หรือมีอำนาจการทำนาย (R^2) = .607 หรือ 60.70% ดังสมการทำนายดังนี้

$$Tc = .781 + .158(Tb3) + .283(Tb4) + .249(Tb1) + .137(Tb2)$$

คำสำคัญ: รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้, วิชาชีพ, โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of the research were 1. to study the communities factors supported the occupational learning in small Primary Educational schools of teachers, 2. to study the components of being community for teachers occupational learning in the small Primary Educational schools, 3. to study the suggestion on being community for teachers occupational learning in small primary educational schools and , 4. to study the communities model for teachers occupational learning in the small Primary Educational schools. the samples were 286 persons from administrators and teachers. the instruments using for research created and developed from alpha's cronbach with reliability of 0.895, the data analysis by using package program included percentage, mean standard deviation, Pearson correlation and stepwise multiple regression.

The results of findings were as follows :

1. The general data of administrators and teachers were founded that the mainly teachers were on the percentage of 84.20, with female for the percentage of 69:70 with the age of 31- 40 years for the percentage of 35.50, working experience of 1-10 years for the percentage of 59.40, education of bachelor degree for the percentage of 71.40 the schools were operate on communities activities for teachers occupational learning of the percentage for 85.00, activities participation for the percentage of 82.50 communities.

2. Components of the professional learning community for teachers were found to have an overall level of practice at a high level ($\bar{X}=4.50$). When considering each component, it was found that There were 2 components at the highest level of practice: 1) creating shared values and vision ($\bar{X}=4.59$) and 2) providing a conducive environment ($\bar{X}=4.51$). There were 3 components at a high level of practice. namely 1) support and joint leadership ($\bar{X}=4.49$), 2) learning and applying knowledge ($\bar{X}=4.48$), and 3) exchanging experiences ($\bar{X}=4.43$), respectively.

3. Factors that affect being a professional learning community for teachers have the overall level of practice at the highest level ($\bar{X}=4.51$) and when considering each aspect, it is found that There were three highest levels of practice: 1) organizational culture ($\bar{X}=4.60$), 2) teachers ($\bar{X}=4.58$), and 3) leadership ($\bar{X}=4.52$) and had a high level of practice in organizational atmosphere ($\bar{X}=4.50$) respectively.

4. Opinions and suggestions of school administrators and teachers in becoming a professional learning community for teachers in small primary schools. The Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office has the overall level of opinions and suggestions at the highest level ($\bar{X}=4.54$).

5. Components of teachers' professional learning communities were positively related to Factors that affect being a professional learning community

for teachers ($r=.695^{**}$) are at a high level of statistical significance at the .01 level. Factors that affect being a professional learning community for teachers are positively related to the recommendation for being a professional learning community for teachers ($r=.776^{**}$) at a significantly high level. Statistical significance at the .01 level.

The being communities for teachers occupational learning changed for matching the communities components for teachers occupational learning (ta) and was founded that learning and knowledge applying (Ta3), the performance of assistant environment (Ta5) and support and co-leader (Ta2) together correctly predicted or having the power of prediction (R^2) =.488 or the percentage of 48.80 as the equation on the following : $Tc=$

$$1.481+287(Ta3)+.219(Ta5)+.175(Ta2)$$

and the change on the component effecting the being of communities for teachers occupational learning (tb),the aspect of organizational culture(tb4) and the aspect of teachers (tb1) together correctly predicted or having the power of prediction (r^2) =.607 or 60,70 for the percentage as the equation on the following :

$$Tc= .781+.158 (Tb3)+.283(Tb4)+.249(Tb1)+.137(Tb2)$$

Keywords: Learning Community Model, Vocational, Small Primary School

บทนำ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากเน้นการสอนของครูมาเป็นเน้นการเรียนของนักเรียน เปลี่ยนจากเน้นการเรียนของบุคคลมาเรียนกันเป็นกลุ่มหรือทีม(team learning) ร่วมมือช่วยเหลือแบ่งปันกัน ครูต้องเปลี่ยนจากผู้สอน (teacher) มาเป็นผู้ฝึก (coach) หรือผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียน ทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจและมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา จนเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถ

จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, 2557)

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า โรงเรียนต้องพัฒนาตนเอง โรงเรียนต้องให้ครูพัฒนา
เพื่อนครูในโรงเรียน จึงทำให้มีการพัฒนาวิธีการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร โดยการนำชุมชนการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพครู (Professional Learning Community :PLC) มาใช้ในการขับเคลื่อน
การเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพครูร่วมกันบนพื้นฐาน การทำงานในห้องเรียนจริง เป็นชุมชน
การเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ สิ่งที่ครูทำร่วมกันนอกห้องเรียนในการวางแผน การออกแบบการจัดการ
เรียนรู้ และเตรียมการสอน มีความสำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และพัฒนา
วิชาชีพครู

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่ต้องรับผิดชอบในการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งหมด
ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลกระทบต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และช่วยในการ
พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสนับสนุนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนด้วย
สำหรับในโรงเรียนครูทุกคนทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู
และ ผู้เรียน ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน การรับรู้ความสามารถร่วมกันของครูเป็นความเชื่อ
ร่วมกันของ ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วยปัจจัย
หลายด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านภาวะผู้นำ ด้านระบบองค์กร ด้านโครงสร้าง องค์กร ด้าน
วัฒนธรรมองค์กร ด้านบรรยากาศองค์กร ด้าน ด้านพันธกิจและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ
เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการศึกษารูปแบบ PLC การดำเนินการในรูปแบบ PLC นำไปสู่การ
เปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลดีต่อครูผู้สอน พบว่า
ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในงานสอนของครู เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อ พันธกิจและเป้าหมายของ
โรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจ อย่างแข็งขัน จนเกิด
ความรู้สึกว่าต้องการร่วมกันเรียนรู้และรับผิดชอบต่อพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน ส่งผลให้
การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น ตระหนัก ถึงบทบาทและพฤติกรรมการสอนที่จะ
ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด อีกทั้งการรับทราบ ข้อมูลสารสนเทศต่างๆที่จำเป็นต่อ
วิชาชีพได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง ผลดีต่อผู้เรียน พบว่า
สามารถลดอัตราการตกซ้ำชั้น และจำนวนชั้นเรียนที่ต้อง เลื่อนหรือชะลอการจัดการเรียนรู้ให้
น้อยลง อัตราการขาดเรียนลดลง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร

ขับเคลื่อนโรงเรียนนั้น เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และ พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียม กับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็น การปฏิรูปครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอน และการ ประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนเองและสังคม การสร้างชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทาง (PLC) จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียน โดยมีหัวใจคือ ความร่วมมือกันเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ตอบสนองความ ต้องการทางการศึกษาแก่ ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ปลายสนิทเสรีกุล, 2557)

ปัจจุบันครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องมีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม กับเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถเข้าใจและเข้าถึงกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นสำคัญ ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นกระบวนการที่เหมาะสมกับการจัด การศึกษาในยุคเปลี่ยนผ่านในศตวรรษที่ 21 ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้ซึ่ง กันและกัน การจัดการเรียนรู้อย่างมีอาชีพ สร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนทำงาน กลุ่มเพิ่มมากขึ้น จัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียน จัด บรรยากาศส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาค้นหาแนวทางการสร้างรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภู เพื่อแสดงให้เห็นว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ทำให้คุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเป็นชุมชนสนับสนุนการแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

4. เพื่อศึกษารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ที่มีการดำเนินกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 80 โรงเรียน ประชากรคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 650 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างตามตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ ได้ตัวอย่างจำนวน 286 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและพัฒนา ดังนี้

การสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และนำมาสังเคราะห์เป็นตัวแปรในการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้นคือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตัวแปรตาม คือ ปัจจัยสนับสนุนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ผู้วิจัยนำตัวแปรมาสร้างเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษาและการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 4 ปัจจัยคือ ด้านครูผู้สอน ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านบรรยากาศองค์กร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม การสนับสนุนและเป็นผู้เข้าร่วม การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เกี่ยวกับสภาพปัจจัยสนับสนุนการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การพัฒนาเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวิจัยเป็นสองส่วนคือ

การตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือวิจัยโดยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู 5 ท่านประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ 2 ท่าน และผู้อำนวยการโรงเรียน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง มีความแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและโครงสร้าง

0 หมายถึง มีความไม่แน่ใจข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและโครงสร้าง

- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและโครงสร้าง

ผู้วิจัยนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องพบว่า ได้ค่าคะแนน ระหว่าง 0.50-1.00 และมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในบางข้อกระทงคำถาม จึงได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach Coefficient Reliability) โดยการนำเครื่องมือวิจัยที่ผ่านความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค ได้ค่า 0.895 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูทั้ง 2 เขต และผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากที่ประชุม

ผู้อำนวยการโรงเรียน และการสัมมนาครูในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 สัปดาห์ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ พบว่าแบบสอบถามบางส่วนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงได้ขอให้กลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการตอบแบบสอบถามอีกครั้ง ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ ราชการ ระดับการศึกษาและการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 4 ปัจจัยคือ ด้านครูผู้สอน ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านบรรยากาศองค์กร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม การสนับสนุนและเป็นผู้มีส่วนร่วม การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เกี่ยวกับสภาพปัจจัยสนับสนุนการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู และข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ตัวแปรพยากรณ์หรือตัวแปรทำนาย ใช้สถิติการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาประมวลและสร้างเป็นรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า ส่วนมากเป็นครู (197 คน) คิดเป็นร้อยละ 84.20 เป็นเพศหญิง (163 คน) คิดเป็นร้อยละ 69.70 อายุระหว่าง 31-40 ปี (83 คน) คิดเป็นร้อยละ 35.50 อายุราชการระหว่าง 1-10 ปี (139 คน) คิดเป็นร้อยละ 59.40 การศึกษาระดับปริญญาตรี (167 คน) คิดเป็นร้อยละ 71.40 ในโรงเรียนส่วนมากมีการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (199 คน) คิดเป็นร้อยละ 85.00 และบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรม (193 คน) คิดเป็นร้อยละ 82.50

2. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู พบว่า มีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.50$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X}=4.59$) และ 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ($\bar{X}=4.51$) และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 องค์ประกอบ คือ 1) การสนับสนุนและเป็นผู้ นำร่วม ($\bar{X}=4.49$) 2) การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ ($\bar{X}=4.48$) และ 3) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ($\bar{X}=4.43$) ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ 1) ด้านวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X}=4.60$) 2) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=4.58$) และ 3) ด้านภาวะผู้นำ ($X=4.52$) และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านบรรยากาศองค์กร ($\bar{X}=4.50$) ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู มีระดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X=4.54$)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู และข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู พบว่า

5.1 องค์ประกอบด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านครูผู้สอน ($r=.689^{**}$) และ ด้านวัฒนธรรมองค์กร($r=.635^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

5.2 องค์ประกอบด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านวัฒนธรรมองค์กร ($r=.695^{**}$) และ ด้านครูผู้สอน($r=.672^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

5.3 องค์ประกอบด้านการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ด้านภาวะผู้นำ($r=.685^{**}$) และด้านวัฒนธรรมองค์กร($r=.670^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ($r=.695^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ($r=.776^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

การศึกษาตัวแปรพยากรณ์หรือตัวแปรทำนายโดยกำหนดให้

1. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Tc) ผันแปรไปตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู(Ta) พบว่า องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ (Ta3) องค์ประกอบที่ 5 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย (Ta5) และองค์ประกอบที่ 2 การสนับสนุนและเป็นผู้มีส่วนร่วม (Ta2) สามารถร่วมกันทำนายได้อย่างถูกต้องหรือมีอำนาจการทำนาย (R^2) = .488 หรือ 48.80%

ดังสมการทำนายดังนี้

$$Tc = 1.481 + .287(Ta3) + .219(Ta5) + .175(Ta2)$$

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Tc) ผันแปรไปตามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู(Tb) พบว่า ด้านวัฒนธรรมองค์กร(Tb3)

ด้านบรรยากาศองค์กร(Tb4) และ ด้านครูผู้สอน (Tb1) สามารถร่วมกันทำนายได้อย่างถูกต้อง หรือมีอำนาจการทำนาย (R^2) = .607 หรือ 60.70% ดังสมการทำนายดังนี้

$$Tc = .781 + .158(Tb3) + .283(Tb4) + .249(Tb1) + .137(Tb2)$$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ผู้วิจัยขอนำมาอภิปรายผลไว้ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู

จากการวิจัยทำให้ค้นพบว่า กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ที่สำคัญคือ 1. การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ 1.1 ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความรู้ที่ดี 1.2 ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ทางวิชาชีพพร้อมกัน มุ่งหวังการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 1.3 ครูได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเป็น ส่วนหนึ่งในการกำหนดข้อปฏิบัติต่างๆในโรงเรียน และ 2. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ 2.1 ผู้บริหารครู และนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และ 2.2 มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและห้องเรียนให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวความคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) เป้าหมายร่วม (Shared Goals) เป็นทั้งเป้าหมายปลายทาง ระหว่างทาง และเป้าหมาย ชีวิตของสมาชิกแต่ละคนที่สัมพันธ์กันกับเป้าหมายร่วมของชุมชนการเรียนรู้ โดยเฉพาะเป้าหมายสำคัญคือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน คุณค่าร่วม (Shared Values) เป็นการเห็นทั้งภาพเป้าหมาย การตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของงานจนเชื่อมโยงเป็นความหมายของงานที่เกิดจากการตระหนักรู้ของสมาชิกใน PLC จนเกิดเป็นพันธะสัญญาร่วมกัน ร่วมกันหลอม รวมเป็น “คุณค่าร่วม” ซึ่งเป็นชุมพลังสำคัญที่จะเกิดพลัง ในการไหลรวมกันทำงานในเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกันภารกิจร่วม (Shared Mission) เป็นพันธกิจแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุตาม

เป้าหมายร่วม รวมถึงการ เรียนรู้ของครูในทุก ๆ การกิจ สิ่งสำคัญคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่ง การเรียนรู้ของ ผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ โดยการเริ่มจากการรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อ ศิษย์ร่วมกันของครู และงานวิจัยของรัชดาภรณ์ ทวยสุข และกฤษฎาวัฒน์ศักดิ์ (2564) “ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา พบว่า 1. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูมีระดับปฏิบัติ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้าน โครงสร้างองค์กร 2) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ 3) ด้านบรรยากาศองค์กร และ 4) ด้าน วัฒนธรรมองค์กร 2. ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา มีระดับปฏิบัติโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย ดังนี้ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน การ เรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ และการมีเงื่อนไขที่สนับสนุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบุคคล และ 3. เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่อการเป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษารายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงสูง ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านบรรยากาศองค์กร และ ด้านโครงสร้าง องค์กร ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู

จากผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และรายด้านมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ 1) ด้านวัฒนธรรมองค์กร ได้แก่ เรื่อง ครูมีส่วนร่วมปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียนให้มีความรักสามัคคี ผูกพันกันและรัก โรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ และ ครูมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นกัลยาณมิตร 2) ด้าน ครูผู้สอน ได้แก่เรื่อง ครูมุ่งมั่นอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพ ครู มุ่งมั่นส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้กับนักเรียน และครูตระหนักเห็น ความสำคัญและร่วมกันขับเคลื่อนชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน และ 3) ด้าน ภาวะผู้นำ ได้แก่เรื่อง ครูได้รับแบบอย่างที่ดีจากผู้บริหารในการอุทิศตนเพื่อการศึกษา และ ครู มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ทองทวียิ่งยศ (2560 : 39-41) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของสถานศึกษา มี 4 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร หมายถึง กรอบแนวทางหรือพฤติกรรมใน การปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานกันบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรกำหนด30ไว้ เป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ สายทางเดินของงาน ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร รายงานและควบคุมระหว่างตำแหน่งต่างๆ และผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ในองค์กร 2) ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กร หมายถึง ลักษณะภายในของแต่ละองค์กร มีความแตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร สภาพแวดล้อมในระบบงานและ สถานที่ การรู้หรือรับรู้ถึงสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือบรรยากาศในสถานที่ทำงาน ประกอบไปด้วยการผสมผสานระหว่างบรรทัดฐาน คุณค่า ความคาดหวัง นโยบาย และแนวทางการทำงานที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร มีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกันสามารถ ทำงานเป็นทีมได้ และส่งผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพของการทำงาน 3) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ระบบของทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรม และความคาดหวังร่วมกันของสมาชิกในองค์กร และถ่ายทอดให้แก่สมาชิกใหม่ ทำให้เกิด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมและความเชื่อขององค์กร องค์กรทุกองค์กรจะสร้างและพัฒนา วัฒนธรรมของตนเองและแสดงถึงวัฒนธรรมผ่านการทำงาน การประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในองค์กร ตลอดจนผ่านโครงสร้างองค์กร การออกแบบและจัดสำนักงานองค์กร และ 4) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารใน การนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพ และในส่วนของศกพลวรรณ สีนประเสริฐ (2562) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ นโยบายภาวะผู้นำ และการ นิเทศติดตาม 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรูู้ และการวัดประเมินผล และสะท้อนการปฏิบัติงาน และ 3) ปัจจัยด้านสนับสนุน ได้แก่ บรรยากาศของโรงเรียน อาคารสถานที่ สิ่ง อำนวยความสะดวก และ ผู้ปกครองนักเรียน และ Sandra M. Kaiser (2000 อ้างถึงใน วาสนา ทองทวียิ่งยศ, 2560 : 29-30) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สำคัญคือ 1) ภาวะผู้นำ (Leadership) พฤติกรรมของบุคคลที่อุทิศตนเพื่อให้สมาชิก เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ประสานวิสัยทัศน์ของบุคคล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสอนงาน สอน ทักษะ และเป็น

แบบอย่างด้านคุณธรรม พร้อมเป็นผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนสมาชิกให้การปฏิบัติงาน สำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร 2) วัฒนธรรมองค์กร (Organization Culture) หมายถึง วิธีการประพฤติ ปฏิบัติงานของสมาชิกที่มีค่านิยมแห่งการแลกเปลี่ยนความรู้ การมีอิสระในการเรียนรู้ กล้าเสี่ยงและ ทดลองสิ่งใหม่ๆ และมีความเป็นเอกภาพในองค์กร โดยยอมรับและเข้าใจเป้าหมายขององค์กร 3) โครงสร้างองค์กร (Organizational Structure) หมายถึง การแบ่งงาน และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานการรายงาน การกำหนดความสัมพันธ์ของสมาชิกสายงานบังคับบัญชา ช่วงการบังคับบัญชา การกระจายอำนาจ และการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และ ประสิทธิภาพขององค์กร 4) บรรยากาศในการทำงาน (Working Climate) หมายถึง สภาพแวดล้อม ภายในองค์กรที่สร้างความประทับใจ และความรู้สึกที่ดีของสมาชิก มีลักษณะบรรยากาศการเรียนรู้ ด้วยตนเอง และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีการปฏิสัมพันธ์ที่เอื้อให้สมาชิกมีความก้าวหน้าและ ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และ 5) การจูงใจ (Motivation) หมายถึง พฤติกรรมของสมาชิกที่การกระตุ้นให้ เกิดการอุทิศตน มีความกระตือรือร้น มีความผูกพันในการปฏิบัติงาน และความเพียรพยายามในการ เรียนรู้ เพื่อบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

3. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู และข้อเสนอแนะการเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู

จากการศึกษาวิจัยพบว่า พบว่า, องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ($r=.695^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับข้อเสนอแนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ($r=.776^{**}$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพล อินนอก. 2562. พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่รู้ของครู ($r=.389$) แรงจูงใจใฝ่รู้ของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู การพัฒนาตนเองของครู ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน และการบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาตนเองของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนและการ

บริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภลักษณ์ ชัยอาวุธและเพียงแข ฎผายาง (2564) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งโดยภาพรวมและรายด้านประกอบด้วยด้านวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำและด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ถึงระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ทุกด้าน และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .655-.859 และ นิพล อินนอก. 2562. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่รู้ของครู ($r=.389$) แรงจูงใจใฝ่รู้ของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู การพัฒนาตนเองของครู ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน และ การบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาตนเองของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนและ การบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดนโยบายการพัฒนาบุคลากรครูให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู และแสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการสร้างและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยกำหนดปัจจัยสนับสนุนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารและครูควรกำหนดเป้าหมายและผลลัพธ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยสนับสนุนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
2. ควรศึกษาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล. (2557). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(3),392-406.
- นิพล อินนอก. (2556). ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วาสนา ทองทวีงยศ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศกพลวรรณ สิ้นประเสริฐ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผล ต่อความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). รายงานการวิจัยสมรรถนะครูและแนวทาง การพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง
หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน.

Yamane, Taro. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. 2rd ed. New York :
Harper. and. Row.